



มคอ. 3 รายละเอียดรายวิชา
Course Specification

รหัสวิชา 0111342 ภาษาไทยถิ่น
(Thai Dialects)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
คณะศึกษาศาสตร์ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

หมวด	หน้า
หมวด 1 ข้อมูลทั่วไป	3
หมวด 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	4
หมวด 3 ลักษณะและการดำเนินการ	5
หมวด 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา	6
หมวด 5 แผนการสอนและการประเมินผล	9
หมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน	13
หมวด 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา	14

รายละเอียดรายวิชา (Course Specification)

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

0111341 ภาษาไทยถิ่น (Thai Dialects) 2(2-0-4)

หลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น ลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นด้านระบบเสียง ระบบคำ ระบบวากยสัมพันธ์ และความหมาย ฝึกเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลภาษาถิ่นได้

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตร ศศ.บ./กศ.บ.ภาษาไทย วิชาเอกเล็ก

4. อาจารย์รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์จารึก จันทรวงศ์

5. ภาคการเรียน/ชั้นปีที่เรียน

ภาคต้น ปีการศึกษา 2568 ชั้นปีที่ 4 หลักสูตร กศ.บ

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)

ไม่มี

8. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งสุดท้าย

พฤศจิกายน 2563

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา : เพื่อให้ผู้เรียน

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ภาษาถิ่นได้
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายเชิงเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบเสียง คำประโยคและความหมาย
- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อวิเคราะห์ระบบของภาษาไทยถิ่นได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เปลี่ยนรหัสวิชา เปลี่ยนชื่อวิชา และปรับคำอธิบายรายวิชาให้ชัดเจนขึ้น

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น ลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นด้านระบบเสียง ระบบคำ ระบบวากยสัมพันธ์และความหมาย เก็บเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลภาษาถิ่นได้

Principles in dialect analysis ; specific characteristics of dialect regarding phonology, morphology, syntax and meaning; practice of collecting and analyzing information of dialects of southern Thailand

2. หัวข้อและจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการเรียน

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
30 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมภาคสนาม 15 ชั่วโมง	-	60 ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล

จัดเวลาให้นักเรียนเข้าพบได้ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	- 5 -	
● 1.1 1.1มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อดทนอดกลั้น มีความเสียสละ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่องานที่ได้รับ มอบหมายทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครูและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสำหรับครูภาษาไทย	สอนสอดแทรก คุณธรรมในชั้นเรียน	1. เช็กการเข้าชั้นเรียน 2. พฤติกรรมในชั้นเรียน
2. ด้านความรู้		
● 2.3 2.3 บูรณาการการเรียนการสอนภาษาไทยด้านหลักภาษา ภาษาศาสตร์ภาษาไทยถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีความเท่าเทียมและเสมอภาคในบริบทที่หลากหลาย	ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยและ ฝึกปฏิบัติในศาสตร์ ภาษาไทยถิ่น	1.การทดสอบย่อย การสอบกลางและปลายภาค 2. การเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน ด้วยวาจา 3. การฝึกปฏิบัติและการเก็บข้อมูลภาคสนาม
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
● 4.1 มีกระบวนการในการพัฒนาตนเอง รับรู้และเข้าใจความรู้สึกรักของผู้อื่น มีความคิดเชิงบวก มีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์และทางสังคม	1.เทคนิคการสอน การเรียนแบบร่วมมือ 2. การ เก็บ ข้อมูล ภาคสนาม การ สัมภาษณ์ การ วางแผน การ ทำ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ ได้รับมอบหมาย	1. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของ นิสิตขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ความสม่ำเสมอใน การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความรับผิดชอบใน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบ การนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม
● 4.4 เข้าใจข้อมูลชุมชน ความคิด ความเชื่อ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาชุมชน สร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน เห็นคุณค่าตนเองและผู้ อื่นในการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความ แตกต่างทาง วัฒนธรรม	3.สอดแทรกเรื่อง ความรับผิดชอบ การ มีมนุษยสัมพันธ์ การ เข้าใจวัฒนธรรมของ องค์กร ฯลฯ	2. การเตรียมตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม พฤติกรรมขณะออกเก็บข้อมูลภาคสนามและ การสัมภาษณ์
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
●5.1 มีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการเขียนและการนำเสนอด้วยรูปแบบต่างๆโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทที่หลากหลาย	สอนสอดแทรกในชั่วโมงเรียนและมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติ	ประเมินจากการนำเสนอรายงาน
●5.2 5.2สังเกตติดตามการเปลี่ยนแปลงบริบทของโลกและสังคม และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ประมวลผลและนำเสนอได้อย่างเหมาะสม		
6. การจัดการเรียนรู้และบูรณาการอัตลักษณ์		
●6.6 นำความรู้มาใช่วางแผนออกแบบหลักสูตรรายวิชากิจกรรมการจัดการเรียนรู้การวัดประเมินผลผลิตสื่อ/นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน	6.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านการสอนของอาจารย์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษากรณีตัวอย่าง การสังเกตการณ์สอน	6.1 อาจารย์สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ 6.2 อาจารย์ประเมินจากการนำเสนอ ผลงาน และการทดลองจัดการเรียนรู้ 6.3 นิติประเมินตนเอง
●6.10 บูรณาการศาสตร์การสอนเนื้อหาภาษาไทย เทคโนโลยี และจรรยาบรรณวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน	ตัวอย่าง การสังเกตการณ์สอน 6.2 การเรียนรู้จากต้นแบบ ได้แก่ผู้สอน เพื่อน ครูประจำการ ผู้บริหารสถานศึกษา	

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1-2	1. ประมวลวิชาและแผนการสอน 2. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษาถิ่น 2.1 ความหมาย 2.2 ขอบข่าย 2.3 คุณค่าและความสำคัญ 2.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาษาถิ่น 2.5 เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่น 2.6 ภาษาถิ่นต่าง ๆ	4	<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้สอนแจกประมวลวิชา และแผนการสอนแก่ผู้เรียน ทุกคน 2. ผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียน รับทราบเกี่ยวกับประมวล วิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ตาม แผนการสอน 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณา และแสดงความคิดเห็นและ ซักถามในประเด็นที่สนใจ เกี่ยวกับประมวลวิชาและ แผนการสอน 4. ผู้สอนบรรยายความคิด รวบยอดเกี่ยวกับภาษาถิ่น ตามขอบเขตของเนื้อเรื่อง 5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วม แสดงความคิดเห็นในทุก ประเด็นที่ผู้สอนบรรยาย <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. ประมวลรายวิชาและ แผนการสอน 2. แผ่นใส / เพาเวอร์ พอยต์	อ. จารึก จันทรวงศ์
3-4	วิวัฒนาการของภาษาไทยถิ่น 1. ภาษาไทยถิ่นสาขาเชียงแสน 2. ภาษาไทยถิ่นสาขาล้านช้าง 3. ภาษาไทยถิ่นสาขาสุโขทัย	4	<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้สอนฉายวิดิทัศน์เรื่อง ภาษาถิ่นตระกูลไทให้ผู้เรียน ดู	อ. จารึก จันทรวงศ์

			2. ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาษาไทถิ่นต่าง ๆ ที่ได้ชมจากวิดีโอทัศน์ 3. ผู้สอนเสนอแผนภูมิแสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นสาขาเชียงแสน สาขาล้านช้างและสุโขทัยพร้อมทั้งอธิบายความรู้ประกอบ 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ	
			2. แผนภูมิแสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นสาขาเชียงแสนสาขาล้านช้างและสุโขทัย 3. แผ่นใส / เพาเวอร์ พอยต์	
5-6	หลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น 1. หลักการวิเคราะห์ระบบเสียง 2. หลักการวิเคราะห์ระบบคำ 3. หลักการวิเคราะห์ประโยค		<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุปบทเรียน 3. ผู้เรียนศึกษาหลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่นจากตัวอย่างที่ผู้รายงานนำเสนอ พร้อมทั้งซักถามประเด็นที่สนใจ <u>สื่อและอุปกรณ์</u>	อ. จารึก จันทรวงศ์

			1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	
7-8	ลักษณะทั่วไปของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบเสียง คำ ประโยคและ ความหมาย 1. ภาษาไทยถิ่นกลาง 2. ภาษาไทยถิ่นเหนือ 3. ภาษาไทยถิ่นอีสาน 4. ภาษาไทยถิ่นใต้		1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น เพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุป บทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/ เพาเวอร์พอยต์	อ. จารึก จันทรวงศ์
9-10	ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นต่าง ๆ กับ ภาษาไทยมาตรฐาน 1. ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่น เหนือกับภาษามาตรฐาน 2. ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่น อีสานกับภาษามาตรฐาน 3. ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ กับภาษามาตรฐาน		1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น เพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุป บทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	อ. จารึก จันทรวงศ์
11-12	กลวิธีการเก็บข้อมูลภาษาถิ่นภาคสนาม 1. การเก็บข้อมูลภาษาถิ่นเชิงภาษาศาสตร์ 2. การเก็บข้อมูลภาษาถิ่นเชิงวัฒนธรรม		<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น เพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุป บทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	อ. จารึก จันทรวงศ์
13-14	การวิเคราะห์ประโยชน์ที่ได้รับจาก การศึกษาภาษาถิ่น		<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>	อ. จารึก จันทรวงศ์

	1. ประโยชน์ด้านการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นพร้อมตัวอย่างผลการศึกษา 2. ประโยชน์ด้านการศึกษาภาษาในวรรณคดีสมัยเก่าพร้อมตัวอย่างผลงานการศึกษา		1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุปบทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	
15	1. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมดในภาพรวม 2. สรุปบทเรียนที่เป็นสาระสำคัญทั้งภาคทฤษฎีและการเก็บข้อมูลภาษาถิ่นภาคสนาม		<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้เรียนรายงานผลการเก็บข้อมูลภาคสนาม 2. ให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบายขยายความเพื่อทบทวนเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน 3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่เป็นสาระสำคัญ 4. ผู้สอนตอบข้อซักถามและแนะแนวทางในการเตรียมตัวสอบวัดผลปลายภาคเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	อ. จารึก จันทรวงศ์
- สัปดาห์ที่ 9 สอบกลางภาค - สัปดาห์ที่ 17-18 สอบปลายภาค				

2. แผนประเมินการเรียนรู้ (ประเมินเฉพาะความรับผิดชอบหลัก)

ลำดับ	ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน	หมายเหตุ
1.	- มีจิตอาสา จิตสาธารณะ อดทนอดกลั้น มีความ เสียสละ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่องานที่ได้รับ	1-15	10	
2.	-สอบกลางภาค -สอบปลายภาค	9 16-17	20 20	
3.	-การเรียบเรียงและเขียนรายงาน การนำเสนอ ผลงานด้วยวาจาหรือชิ้นงาน -การวางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม การจัด กระทำกับข้อมูล และผลการศึกษาวิเคราะห์	7 13-15	10 10	
4.	-สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิต ขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ความสม่ำเสมอในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบการนำเสนอ ผลงานเป็นกลุ่ม -การเตรียมตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม พฤติกรรมขณะออกเก็บข้อมูลภาคสนามและ การสัมภาษณ์	1-15 13	10 10	
5.	การเรียบเรียงรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา	1-15	10	

หมวดที่ 6 ทักษะการประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

กรรณิการ์ วิมลเกษม. ภาษาถิ่นเหนือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2536.

ธวัช ปุณโณทก. ภาษาถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2531.

ภิญโญ จิตธรรม. ภาษาถิ่น. สงขลา : โรงพิมพ์เมืองสงขลา. 2513.

เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ. ภาษาไทยถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 (เล่ม 1- 2). กรุงเทพฯ : วิกิตอร์รี่ เพาเวอร์พอยต์. 2526.

Brown, J. Marvin. **From Ancient Thai to Modern Dialects**. Bangkok : Social Science Association Pross. 1965.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ภาษาไทย

ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สารสนเทศเพื่อการศึกษาภาษาไทยถิ่น. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด. 2552.

จันทส ทองช่วย. ภาษาและอักษรถิ่น(เน้นภาคใต้). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2534.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์. 2525.

ปรีชา พินทอง. สารานุกรมภาษาอีสาน – ไทย – อังกฤษ. อุบลราชธานี : ศิริธรรม. 2532.

ภาษาอังกฤษ

Li, Fang Kuei. **A handbook of Comparative Tai**. Honolulu : The University Press of Hawaii. 1977.

Samarin, William J. **Field Linguistics : A Guide to Linguistic Field Work**. New York : Holt, Rinhart and Winston. 1967.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาไทยถิ่น

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

ให้นิสิตประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศ

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- (1) ให้นิสิตประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศ
- (2) อาจารย์ผู้สอนจัดทำ มคอ. 3-6 เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนการสอน

3. การปรับปรุงการสอน

อาจารย์ผู้สอนจัดทำ มคอ. 3-6 เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

(1) ผลการประเมินตนเองและประเมินการสอนผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศโดยนิสิต

(2) มคอ. 3-6

(3) มคอ.7

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิภาพของรายวิชา

มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา ทุกภาคเรียนและนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนการสอน